

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 33213
Nom: Handbol
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1312 - Grau CC.Act.Fís.Esp.	Facultat de Ciències de l'Activitat Física i Esports	2	Segon quadrimestre, Primer quadrimestre
1331 - Grau en Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport (Ont)	Facultat de Ciències de l'Activitat Física i Esports	2	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1312 - Grau CC.Act.Fís.Esp.	Fonaments dels Esports Colectius	OBLIGATÒRIA
1331 - Grau en Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport (Ont)	Fonaments dels Esports Colectius	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

FERRI CARUANA ANA MARIA

ROMAGNOLI MARCO

PARDO IBAÑEZ ALBERTO

RESUM

L'assignatura handbol té una càrrega docent de 6 crèdits ECTS, forma part del mòdul de fonaments dels esports col·lectius, junt a les assignatures bàsquetbol i futbol, i s'impartix en el segon curs de la titulació en Ciències de l'Activitat Física i l'Esport.

Es tracta d'una assignatura pràctica que pretén desenvolupar en els estudiants la capacitat per a valorar i utilitzar el handbol com activitat educativa, a partir del coneixement i anàlisi de la seua estructura i dels fonaments didàctics, així com del coneixement i domini a nivell bàsic dels mitjans tècnics-tàctics del handbol. Així mateix, també pretén desenvolupar habilitats per a la formació contínua i crítica i la pràctica adequada del handbol.

Els continguts de l'assignatura estan basats en cinc grans blocs. El primer bloc correspon a una introducció conceptual a l'esport en el qual s'analitza la seva història, regles, estructura, models i metodologies d'iniciació. En el segon bloc s'analitzen els mitjans tècnic tàctics individuals. En el tercer bloc els mitjans tàctics col·lectius. En el quart bloc s'expliquen els sistemes de joc més comuns des de la iniciació fins a l'alt rendiment. Finalment, el cinquè bloc sintetitza l'aplicació d'altres especialitats a l'àmbit de l'handbol com ara la preparació física, la nutrició, la investigació i la psicologia.

El desenvolupament dels continguts es realitza seguint un model d'iniciació esportiva, de manera que els estudiants descobrixquen con els diferents components del joc del hándbol es van introduïnt de forma combinada i seqüencial.

CONEXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Els continguts teòric pràctics d'aquesta assignatura ofereixen a l'estudiant l'oportunitat d'adquirir coneixements tant pràctics com teòrics, no requerint cap requisit específic, independentment de la formació acadèmica mínima, per a cursar aquests estudis universitaris. No obstant, és recomanable que els estudiants tinguin: les habilitats bàsiques d'aquest esport, disposició per al treball en equip i domini de les eines informàtiques bàsiques.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

-

Aplicar els drets fonamentals i d'igualtat d'oportunitats entre homes i dones, els principis d'igualtat d'oportunitats i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat, de solidaritat i de protecció mediambiental, i els valors propis d'una cultura de la pau i de valors democràtics

Aplicar els drets fonamentals i d'igualtat d'oportunitats entre homes i dones, els principis d'igualtat d'oportunitats i d'accessibilitat universal de les persones amb discapacitat i els valors propis d'una cultura de la pau i de valors democràtics

Aplicar els fonaments tacticoestratègics del joc d'equip en els esports col·lectius (futbol, bàsquet i handbol)

Conèixer i comprendre els fonaments, les estructures i les funcions de les habilitats i patrons de la motricitat humana

Conèixer i comprendre els fonaments del joc i de l'esport

Conèixer i comprendre les característiques comunes dels esports col·lectius (futbol, bàsquet i handbol)

Dissenyar, desenvolupar i avaluar els processos d'ensenyament-aprenentatge dels esports col·lectius (futbol, bàsquet i handbol)

Dissenyar, desenvolupar i avaluar els processos d'ensenyament-aprenentatge relatius a l'activitat física i l'esport, amb atenció a les característiques individuals, col·lectives i contextuals de les persones

Dominar la motricitat gestual específica en els esports col·lectius (futbol) en els vessants teoricopràctics del joc en atac i en defensa.

Integrar els esports col·lectius (futbol, bàsquet i handbol) com a mitjà educatiu en les etapes escolars

Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'entrenament d'habilitats motrius en els seus diferents nivells i entorns de pràctica

Seleccionar i saber desenvolupar el material i l'equipament esportiu adequat per a cada tipus d'esport col·lectiu

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Conceptualització i ensenyament del handbol

1. Aproximació conceptual i bases didàctiques de l'handbol.
2. L'handbol: història i reglament.

2. L'ensenyança dels mitjans tecnicotàctics individuals en la iniciació al handbol

3. La posició de base, els desplaçaments i l'adherència-maneig de pilota. El desmarcatge, passi i recepció. El marcatge i la intercepció.
4. Els desplaçaments en possessió de la pilota: el cicle de passos i el pot. La despossecció de la pilota. La finta i el control de l'atacant amb pilota.
5. El llançament a porteria, el blocatge i les accions del porter. Col.laboració defensa-porter.

3. L'ensenyança dels mitjans tàctics col·lectius en la iniciació al handbol.

6. Els mitjans tàctics simples: Circulació de pilota i circulació de jugadors. Basculació i doblatge.
7. Els mitjans tàctics bàsics: Passada i va, encreuament i penetracions successives. Defensa de la passada i va. Il·liscament i canvi d'oponent. Permuta, bloqueig, pantalla i cortina. Contrabloqueo.

4. L'ensenyança dels sistemes de joc en la iniciació al handbol.

8. La defensa individual i el seu atac.
9. Els sistemes defensius zonals oberts: la defensa en dues línies i el seu atac. El contraatac i la seva defensa.
10. Els sistemes defensius zonals tancats: la defensa 5: 1 i 6: 0. L'atac 3: 3 i El contraatac i el seu defensa. Los sistemes defensius mixtes: la defensa 5 + 1. El seu atac.

VOLUM DE TREBALL (HORES)**ACTIVITATS PRESENCIALS**

Activitat	Hores
Pràctiques a l'aula	60,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	2,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	35,00
Estudi i treball autònom	25,00
Preparació de classes	8,00
Preparació d'activitats d'avaluació	15,00
Resolució de casos pràctics	5,00
Total hores	90,00

METODOLOGIA DOCENT

El desenvolupament de l'assignatura s'estructura en dos sessions practiques de 120 a la semana. Serà necessari assistir i participar activamente al menys al 80% de les classes. Així mateix serà obligatòria la presentació d'un treball col.lectiu i variis individuals segons les directrius que es donaràn al llarg del curs.

La nostra intervenció educativa es va a caracteritzar per la utilització d'una metodologia reflexiva, on s'alternaràn la pràctica de jocs i activitats en la cantxa amb activitats de reflexió i posta en comú a partir de l'acció desenvolupada en esta. Tambré h'hi hauràn exposicions dels estudiants dels treball realitzats de forma individual i grupal.

El professorat podrà considerar o suggerir la realització d'alguna pràctica o activitat externa vinculada als continguts de la matèria, sempre que aquesta estigui coberta per l'assegurança.

AVALUACIÓ**1. AVALUACIÓ CONTÍNUA**

L'avaluació de l'assignatura serà contínua. El professorat requerirà al llarg del quadrimestre diferents treballs i tasques per a afavorir l'adquisició dels continguts de l'assignatura.

L'assistència i participació activa a les sessions serà necessària per a l'adquisició de les competències bàsiques.

Per a poder optar a l'avaluació contínua serà necessari participar activament en el 80% de totes les sessions.

En cas de lesió/malaltia, sempre que estiga degudament justificada (justificant mèdic), el professor assignarà tasques complementàries que l'alumne/a haurà de realitzar al llarg de la sessió. No existirà cap altre tipus d'exempció a les sessions (treball, competicions no universitàries, etc.). Així mateix, el retard i/o l'absència abans de finalitzar les sessions seran tractades com faltes injustificades.

A) Examen Teòric: 30%.

Abans de finalitzar el quadrimestre, l'alumnat haurà de realitzar una prova escrita amb preguntes relacionades amb els continguts de l'assignatura.

B) Pràctiques: 30%.

Correspondrà a la mitjana ponderada de les notes obtingudes en les activitats i exercicis pràctics (realitzats tant a l'aula com en les instal·lacions esportives) que es realitzaran al llarg del quadrimestre. Esta activitat d'avaluació contínua serà no recuperable a causa de la seua naturalesa, ja que no és possible el disseny d'una prova que valore l'adquisició dels resultats d'aprenentatge en la segona convocatòria.

C) Treball de grup: 20%.

Este treball es realitzarà en grup i haurà de ser entregat en la forma i data establida. Aquells treballs/tasques que no complisquen amb este requisit seran valorats amb un 0.

D) Treball individual: 20%.

Este treball es realitzarà de manera individual i haurà de ser entregat en la forma i data establida. Aquells treballs que no complisquen amb este requisit seran valorats amb un 0.

***Treball voluntari i/o formació extra: Fins a un 10% adicional.**

L'alumnat que desitge fer un treball voluntari i/o realitzar una formació o activitat relacionada amb l'handbol, haurà de consultar-lo prèviament amb el professor.

La nota final en l'AVALUACIÓ CONTÍNUA resultarà de la mitjana ponderada dels apartats A, B, C i D. A més, serà requisit indispensable obtindre una qualificació de 5 o més en l'apartat A i B per a aprovar l'assignatura, fins a esgotar les dos convocatòries. Quan un alumne/a faig obtingut una qualificació igual o superior a 5 en un apartat, no podrà tornar a ser avaluat d'eixe mateix apartat en una altra convocatòria. En cas de suspendre, no es guarden les notes de cap apartat per a pròxims cursos.

2. AVALUACIÓ FINAL

Este tipus d'avaluació es reserva per a aquell alumnat que no haja assistit al 80% de les sessions de l'assignatura.

A) Treballs (40%)

L'alumnat haurà de fer un treball per a cadascun dels continguts pràctics no completat en sessions practiques.

L'alumnat haurà de posar-se en contacte amb el professorat (mitjançant correu electrònic o a través de l'Aula Virtual) almenys 60 dies naturals abans de la data de l'examen, perquè se l'informe sobre quins treballs ha de presentar per a superar este apartat.

Tots els treballs requerits pel professorat hauran de ser entregats en la forma i data establida. Aquells treballs que no complisquen amb este requisit seran valorats amb un 0.

B) Prova teoricopràctica (60%)

La prova teoricopràctica consistirà en un examen escrit sobre els continguts de l'assignatura (s'hauran de considerar tant els apunts aportats pel professorat com la bibliografia citada en esta guia).

La nota final en l'AVALUACIÓ FINAL resultarà de la mitjana ponderada dels apartats A i B. A més, serà requisit indispensable obtindre una qualificació de 5 o més en cadascun dels apartats per a aprovar l'assignatura, fins a esgotar les dos convocatòries. Quan un alumne/a faig obtingut una qualificació igual o superior a 5 en un apartat, no podrà tornar a ser avaluat d'eixe mateix apartat en una altra convocatòria. En cas de suspendre, no es guarden les notes de cap apartat per a pròxims cursos.

Plagi:

Si un alumne/a presenta un treball plagiat serà qualificat amb un 0. El professorat utilitzarà programari de detecció de plagi. Així mateix, si el professorat troba indicis d'ús del *ChatGPT o altres intel·ligències artificials, estudiarà el cas i este treball podrà ser qualificat amb un 0.

"La còpia literal, total o parcial, d'obres alienes i presentar-les com a pròpies es considera una conducta inacceptable en l'àmbit acadèmic. D'altra banda, i per la Llei de Protecció Intel·lectual, estan habitualment prohibides les reproduccions totals o parcials de les obres alienes, i el seu incompliment pot donar lloc a les corresponents faltes o delictes penals."

·lectual, estan habitualment prohibides les reproduccions totals o parcials de les obres alienes, i el seu incompliment pot donar lloc a les corresponents faltes o delictes penals."

BIBLIOGRAFIA

Referències bàsiques

- Antón, J.L. (1998). Balonmano, táctica grupal ofensiva: Concepto, estructura y metodología. Madrid: Gymnos.
- CZERWINSKI, JANUSZ Y TABORSKY, FRANTISEK (1997). Basic Handball: Methods, Tactics & Technique. European Handball Federation.
- GUZMÁN, J.F. (2010). Apuntes de balonmano: Una propuesta teórico-práctica. Bubok. <http://www.bubok.com/libros/19486/Apuntes-de-balonmano-Una-propuesta-teorico-practica>.
- OLIVER, J.F. y SOSA P.I. (1996). Balonmano. Ministerio de Educación y Cultura. Consejo Superior de Deportes.

Referències complementàries

- Agulló, J. J. E., Turpin, J. A. P., & Anta, R. C. (2012). Evolución histórica, táctica y estructural del sistema de juego defensivo 5: 1 en balonmano/Historical, Tactical and Structural Evolution of the 5-1 Defensive System in Handball. *Apuntes. Educació física i esports*, (110), 11.
- Antón, J.L. (2000). Balonmano: Perfeccionamiento e investigación. Barcelona: Inde.
- Antúnez Medina, A., & García Parra, M. del M. (2017). La especificidad en la condición física del portero de balonmano.
- Bonnefoy, G y cols. (2000). Enseñar balonmano para jugar en equipo. Barcelona: Inde.
- Chiroso, I. J., Chiroso, L. J., Aguilar, J., & Martín, I. (2012). Influencia del número de jugadores/as en la toma de decisiones y el rendimiento en la enseñanza del balonmano. *E-balonmano. com: Revista de Ciencias del Deporte*, 8(3), 253-263.
- Espar, X. (2001). Balonmano. Barcelona: Ediciones Martínez Roca.
- Espina Agulló, J. J., Pérez Turpin, J. A., & Cejuela Anta, R. (2012). Evolución histórica y táctica de los sistemas de juego defensivos en balonmano en situaciones de desigualdad numérica. *E-balonmano. com: Revista de Ciencias del Deporte*, 8(2).
- García Herrero, J. A., & Ruiz Pérez, L. M. (2003). Análisis comparativo de dos modelos de intervención en el parentizaje del balonmano. *Revista de psicología del deporte*, 12(1), 55-66.
- García, J. R., Quintana, M. S., Rodríguez, I. G., Molinuevo, J. S., & Ruano, M. A. G. (2014). ¿Mejoran las TIC el proceso de enseñanza-aprendizaje deportivo del balonmano? *Revista Internacional de Medicina y Ciencias de la Actividad Física y del Deporte*, (53), 4-15.
- Gómez, R. A. (s. f.). El entrenamiento del portero de balonmano en las etapas de iniciación.
- Herrero, J. A. G., & Pérez, L. M. R. (2007). Conocimiento y acción en las primeras etapas de aprendizaje del balonmano. *Apuntes. Educación física y deportes*, 3(89), 48-55.
- Lasierra, G., Ponz, J.M., de Andrés, F. (2005). 1013 ejercicios y juegos aplicados al balonmano. Volumen II. Editorial Paidotribo.
- Molina, S. F. (2001). Criterios metodológicos para una iniciación deportiva educativa: una aplicación al balonmano.
- Pérez Guillorme, AC, Gerona Salaet, T. (2007). Psicología aplicada al balonmano. Editorial Paidotribo.
- Romero Novoa, I. (2012). El portero de balonmano y las habilidades perceptivas: propuesta de entrenamiento en niños. *E-balonmano. com: Revista de Ciencias del Deporte*, 8(3).
- Seirulo Vargas, F. (1993). Preparación física aplicada a los deportes colectivos: balonmano. Número 7 de *Cadernos técnico pedagógicos do INEF Galicia*.
- Toro, E. O., Tarodo, J. S., Ruano, M. A. G., Andrés, J. M. P., & López, M. I. P. (2011). Opinión de los entrenadores y expertos de baloncesto sobre la especialización en puestos específicos. *Revista Pedagógica ADAL*, (23), 12-16.

- <http://www.fbmcv.com/> Federación Balonmano Comunidad Valenciana
- <http://www.rfeb.com/> Real Federación Española de Balonmano
- <http://www.eurohandball.com/> Federación Europea de Balonmano (EHF)
- <http://www.ihf.info/> Federación Internacional de Balonmano (IHF)